

Retningslinjer for fastsettelse av normerte arealdoser (NAD) for plantevernmidler

Utarbeidet av
Bioforsk Plantehelse

Vedtatt av
Mattilsynet

Versjon 3.0
Revidert 03/ 2008

1. Formål

I 1999 ble systemet for beregning av kontroll- og miljøavgift på plantevernmidler endret fra prosent av omsetningsverdi til et system basert på behandlet areal. I 2007 ble kontrollavgiften fjernet, men miljøavgiften er fortsatt avhengig av behandlet areal. For alle plantevernmidler må det derfor fastsettes en normert arealdose (NAD) som gjør det mulig å regne seg fram til avgift per kg eller liter av de enkelte preparatene.

NAD vil i stor grad påvirke avgiften for det enkelte preparat, og kan i enkelte tilfeller også ha betydning for klassifiseringen av preparatet. Retningslinjene er laget for at alle skal bruke det samme grunnlaget ved beregning av NAD, slik at en oppnår en konsekvent og lik saksbehandling.

2. Område

Retningslinjene gjelder for alle plantevernmidler som er avgiftsbelagt og omfattet av Lov om plantevernmidler m.v. Retningslinjene gjelder ikke handelspreparater med nytteinsekter, -midd og -nematoder.

3. Beregningsobjekt

Bioforsk PlanteHelse foreslår en NAD for hvert plantevernmiddel som skal (re-)vurderes av Mattilsynet/Vitenskapskomiteen for mattrygghet.

4. Hovedregel for fastsettelse av NAD

NAD fastsettes ved at det tas utgangspunkt i høyeste tillatte dose **pr. sprøyting** i den eller de arealmessig største kulturen(e) som alene eller til sammen utgjør minst 50% av det arealet preparatet benyttes på.

5. Valg av bruks-/ virkeområde ved fastsettelse av NAD.

Et preparat kan ofte benyttes i flere kulturer og til flere bekjempelsesformål. Det er derfor nødvendig først å klarlegge hva som er det/ de største bruksområdene eller bekjempelsesformål som til sammen utgjør minst 50% av den totale bruken.

Dersom bruksstatistikk ikke foreligger, brukes arealstatistikk for produksjonstilskudd eller lignende.

- 5.1 For preparat der et bruksområde alene ikke utgjør minst 50% av den totale bruken, må NAD-verdien beregnes som et gjennomsnitt av maksimaldosene for de bruksområdene som til sammen utgjør minst 50% av bruken.

- 5.2 For preparat godkjent til bruk både på friland og i veksthus, fastsettes NAD ut fra de bruksområder som er på friland, med mindre bruken i veksthus utgjør den dominerende delen av forbruket av det aktuelle preparatet.
- 5.3 For preparat godkjent brukt til flere bekjempelsesformål, eksempelvis et visst utvalg av skadegjørere i en og samme kultur, beregnes NAD på grunnlag av den høyeste tillatte dosering til det/ de bekjempelsesformål som forventes å representere hovedtyngden av forbruket i kulturen totalt sett.
- 5.4 For preparat godkjent til både beising og utsprøyting, fastsettes NAD ut fra de bruksområder som innebærer utsprøyting av preparatet, med mindre bruken til beising utgjør den dominerende delen av forbruket av det aktuelle preparatet. Plantevernmidler brukt til dypping, innblanding eller vanning likestilles her med beisemidler med mindre en konkret dekadoseringsangivelse er angitt på etiketten.
- 5.5 Spesielle doseringer for bruk i integrert bekjempelse, skal ikke trekkes inn i grunnlaget for vurdering av NAD så lenge det finnes andre og høyere doseringer angitt på etiketten.

6 Dosegrunnlag for fastsettelse av NAD for det enkelte bruks-/virkeområde

- 6.1 For bruks- /virkeområder hvor dosering er angitt som mengde preparat pr. arealenhet, benyttes den høyeste tillatte dosering som grunnlag for beregning av NAD.
- 6.2 For bruks-/virkeområder hvor dosering er angitt som brukskonsentrasjon og bruksmengde pr. daa ikke er oppgitt, omregnes dette til dekadoseringsangivelse etter følgende prinsipper:

$$\text{Høyeste tillatte mengde preparat pr. 100 liter vann} \times \left[\frac{\text{antall liter væske/daa}}{100} \right] = \text{Normert arealdose (NAD)}$$

I de tilfeller hvor etiketten ikke inneholder noen angivelse av væskeforbruk, fastsettes dette ut fra normal væskemengde til det aktuelle bekjempelsesområdet. Normal væskemengde ved sprøyting i de arealmessige største kulturene vises i tabellen under. Ved beregning av arealdose for kulturer som ikke er nevnt i tabellen brukes den væskemengden som er mest vanlig.

Kultur	Normal væskemengde (liter/ daa)
Epletrær	150
Jordbær på friland	100
Tomat i veksthus	200
Agurk i veksthus	200
Prydplanter i veksthus	150
Prydplanter på friland/ planteskoler	150

- 6.3 For jordbær hvor dosering er angitt som mengde pr. meter rad, og bruksmengde pr. daa ikke er oppgitt, omregnes dette til dekadoseringsangivelse etter følgende prinsipper.

Høyeste tillatte mengde preparat pr. 1000 meter rad (uavhengig av radbredde) = Normert arealdose (NAD)

- 6.4 For bruks-/ virkeområder hvor dosering er angitt som mengde pr. vektenhet såvare og bruksmengde pr. daa ikke er oppgitt, omregnes dette til dekadoserings etter følgende prinsipper:

Høyeste tillatte mengde preparat pr. vektenhet såvare x antall vektenheter såvare pr. daa = Normert arealdose (NAD)

Faktoren ”antall vektenheter såvare pr. daa” fastsettes ut fra anbefalt såmengde, og samme såmengde benyttes for alle preparat i den aktuelle kulturen. Anbefalt såmengde for ulike kulturer går fram av tabellen under.

Kultur	Såmengde, kg/daa
Potet	250
Gulrot	0,175
Kålrot	0,1
Erter til modning	23
Stikkeløk	135
Vårraps	1,05
Vårrybs	1,0
Bygg	21
Havre	21
Vårhvete	22
Høsthvete	20
Hvete, veid gjennomsnitt	22
Høstrug	16
Rughvete	19
Korn, veid gjennomsnitt	21

- 6.5 For behandling av planter i skogplanteskoler beregnes dekadoserings etter følgende prinsipper hvis bruksmengde pr. daa ikke er oppgitt:

Høyeste tillatte mengde preparat til 250 planter = Normert arealdose (NAD)

- 6.6 For bruksområder eller bekjempelsesformål hvor dosering er angitt som mengde preparat pr. potte, omregnes denne til dekadoserings etter følgende prinsipper, hvis bruksmengde pr. daa ikke er oppgitt:

Høyeste tillatte mengde preparat pr potte x (1000 m²/ potteareal i m²) = Normert arealdose (NAD)

Hvis pottesstørrelse ikke er oppgitt i doseangivelsen, regnes NAD ut på følgende måte:

Høyeste tillatte mengde preparat pr potte x 50 000 (tilsvarende pottesstørrelse 16 cm) = Normert arealdose (NAD)

- 6.7 For bruksområder eller bekjempelsesformål hvor dosering er angitt som mengde preparat pr. romvolum (luft), omregnes denne til dekadoserings etter følgende prinsipper, hvis bruksmengde pr. daa ikke er oppgitt:

Høyeste tillatte mengde til 5.000 m ³ = Normert arealdose (NAD)
--

- 6.8 Ved delt behandling, dvs. en bekjempelsesstrategi hvor man deler opp preparatmengden i to eller flere behandlinger, skal den høyeste tillatte totale dosering utgjøre grunnlaget for videre beregning av NAD.
- 6.9 Ved gjentatte behandlinger skal den høyeste tillatte dosering for den enkelte behandling benyttes som utgangspunkt for videre beregning av NAD. Gjentatt behandling praktiseres i en situasjon hvor behandling nr. 2, 3, osv. er avhengig av skadegjørersituasjonens utvikling siden forrige behandling. Vurderingen av om behandling skal settes inn eller ikke, skjer i tilknytning til den enkelte behandling.
- 6.10 Dersom "klar til bruk" preparater ikke har angitt noen arealdosering på etiketten, fastsettes NAD ut fra den NAD som er fastsatt for andre preparat med samme virksomt stoff. I så tilfelle må denne NAD-verdien korrigeres for fortynningsfaktoren av virksomt stoff i "klar til bruk" preparatet.
- 6.11 For plantevernmidler som ikke kan beregnes etter noen av de ovenfor nevnte prinsipper, utarbeider Bioforsk Plantehelse et forslag til NAD ut fra begrunnet skjønn.

